

er 10 Aar gammelt, naar en ny Lov træder i Kraft, har i mine Øjne en Ret til at arbejde, og dets Forældre til at beskæftige det i Arbejde, og denne Ret har Regeringen ment at burde opretholde. Der skabes derved en meget passende Overgang fra de nuværende Forhold til de fremtidige, idet der Aar for Aar, vil udgaa nogenlunde en Fjerdedel af de Børn, som nu arbejde under den Alder, 14 Aar, som fremtidig, naar Loven er traadt i Kraft, vil berettigede til Arbejde. Jeg tror, det er en ganske lempelig Maade at komme ind i de ny Forhold paa. I England er man gaaet en lignende Vej, undertiden har man ogsaa udsat Lovens Ikrafttræden i nogle Aar; men Resultatet bliver dog det samme at man respekterer den allerede tilstedeværende Arbejdsret og tager Hensyn til Arbejdsgiverne. Det samme er i Virkeligheden Tilfældet for Kvindernes Vedkommende. Den Bestemmelse, som er foreslaaet i Lovforslaget, maa siges praktisk kun at ville faa Anvendelse paa Natarbejde. De Kvinder, som for Tiden arbejde i Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder, kunne med Rette fordrø, at de ogsaa skulle have denne Rettighed fremdeles. Dette er Meningen. Hvad altsaa angaar de Kvinder, som nu arbejde om Natten — det er vistnok især jo i Trykkerier — havde man ment ikke at burde berøve nogen af dem den Arbejdsfortjeneste, som hun har i et saadant Erhverv, og man har derfor formuleret det saaledes, at for 5 Aar ad Gangen kunne disse Kvinder faa Rettighed til at fortsætte det Erhverv, som de nu ere i Besiddelse af. Skulde dette — som man har anket over — føre til, at der engang kom til at gaa en enkelt gammel Kvinde paa et Bogtrykkeri eller andetsteds, fordi hun havde denne Rettighed, medens der i øvrigt kun gik Mænd, maa jeg tilstaa, jeg ser ingen Ulempe deri. Det er unægtelig ejendommeligt, at man først anker over et Forbud og dernæst anker over Fritagelse for Forbudet for dem, der allerede arbejde, men jeg tror, at naar man kommer til at undersøge dette Forhold nærmere — jeg haaber det — saa vil man finde, at det er Ret baade at forbyde Natarbejde og dog tillade det for dem, som allerede ere i Besiddelse af en saadan Ret. Naar det er blevet sagt af det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), at Dispensationsretten er altfor ringe, saa er det rigtigt, at Dispensationsretten kun er ringe for Regeringen og for Arbejdstilsynet i Forhold til nu. Men det er sikkert, at jo mere denne Lov-

givning skrider frem i andre Lande, og Forbillederne blive talrigere, desto mere søger man at indskrænke Retten til at fritage fra Lovgivningens Bestemmelser. Det er sikkert, at en Lovgivning af denne Slags med Forbud for Børn og unge Mennesker mod at arbejde uden for visse Grænser kan svækkes i en ganske væsentlig Grad, naar Administrationen bliver berettiget til i større Omfang at afvige fra den. Det kan ikke hjælpe at forbyde Børn at arbejde mere end fem Timer, naar der saa — som nu — ved særegne Lejligheder kan gives dem Tilladelse til at arbejde i indtil 12. Det er desuden for Administrationen aldeles ikke velkomment at have en udstrakt Ret til at tilstede Afvigelser; det er meget nøje overvejet, at Administrationens, særlig Indenrigsministeriets Dispensationsberettigelse, i Henhold til dette Lovforslag, er ganske overordentlig ringe. Jeg fremhæver ogsaa dette, fordi det ærede Medlem for Odense (Scavenius) gjorde opmærksom paa, i hvor høj Grad Administrationen er berettiget til at træffe Bestemmelser, naar Talen er om Udførelsen af §§ 1 og 2; teoretisk set benægter jeg jo heller ikke, at man kan gøre det gældende, men faktisk vil det stille sig ganske anderledes. Og sikkert er det, at det ikke har været Regeringens Mening ved det, den har foreslaaet, at skaffe sig en stor Indflydelse paa de Betingelser, under hvilke Lovens Bestemmelser skulle udføres. Det modsatte er Tilfældet i den Grad, at jeg betragter det som et aabent Spørgsmaal, hvorvidt ikke Lovens Dispensationsregler i Virkeligheden bør udvides noget, men det er i denne Henseende Idealet, der er opstillet, idet kun under ganske ekstraordinære Forhold, og hvor det i nærmere specificerede Tilfælde er ganske indlysende nødvendigt, skal Fabriktilsynet med Indenrigsministeriets Samtykke kunne dispensere fra Loven. Derved vil Lovgivningsmagten faa en Sikkerhed for, at det, den bestemmer, ogsaa virkelig bliver gældende Lov — med udstrakt Dispensationsret bliver det dog altid mere eller mindre tvivlsomt. Der er blevet anket over det Forslag, som er stillet om Tilvejebringelsen af statistisk Materiale fra Arbejdsgivere. Jeg tror, at Chefen for det statistiske Bureau vil være mig forbunden, naar jeg oplyser, at det paagældende Forslag skriver sig fra ham. Denne fortjente og ivrige Embedsmand savner i mange Love en Bestemmelse, der gør det muligt, at Bureauet kan erholde Materiale til Udarbejdelsen af Statistik, som jo ved saa mange Lejligheder ogsaa